

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

7/1449
EK 56
2 0 Dok 031

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPG.0.01.00.00-026.21 -2011/8592042
Konu : Yazılı Soru Önergesi/L¼tf¼
T¼rkkan/ 7/1449

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 01 Aralık 2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-32646 sayılı yazıları.

Kocaeli Milletvekili L¼tf¼ T¼rkkan'ın ilgide kayıtlı 7/1449 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
DıŐıŐleri Bakanı

EK:5 Sayfa

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN

7/1449 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

ABD'nin Irak'ta kullandığı 4 Predatörün İncirlik Üssü'nde konuşlandırılması ve 22 Kasım 2011'den itibaren İncirlik konuşlu olarak devreye gireceği konusunda, medyada yer alan haber ve yorumlar ile akabinde Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu tarafından yapılan açıklama, zihinlerde çeşitli tereddüt ve soru işaretleri oluşmasına yol açmıştır.

Taraf Gazetesi yazarı Mehmet Baransu, Taraf'ta yer alan "Predatorlar İncirlik'te" başlıklı askeri bir yetkiliden aldığı bilgilere dayandırdığı haberi ve "Predatorlar için Verilen Neyin Garantisi" başlıklı köşe yazısında;

"- Başbakan Erdoğan, 3 Kasım 2011'deki G-20 Zirvesi sırasında ABD Başkanı Obama ile gerçekleştirdiği görüşmesinde Predatör talebinde bulunmuş, ancak istenen Predatörlerin (MQ) ikisinin 16 Ekim 2011'de, diğer ikisinin ise 23 Ekim'de İncirlik Üssü'ne konuşlandığı ortaya çıkmıştır. Bu uçaklar, normal prosedüre göre Bakanlar Kurulu onayı alındıktan sonra Türkiye'ye gelmeleri gerekiyorken, Başbakan'dan habersiz ve Bakanlar Kurulu onayı olmaksızın Türkiye 'ye sokulabilmiş ve İncirlik'te konuşlandırılmıştır.

- Predatörlerin kullanımını konusunda Türkiye'nin hiçbir inisiyatifi olmayacak, uçakların kontrolü tamamen ABD'li komutanların elinde olacaktır. İncirlik'teki Yer Kontrol Ünitesi'nde görevli ABD'li personel, sadece Predatörün yerde rulesi ve kalkış işlemini gerçekleştirecektir. Kalkış' takiben kumanda NEVADA/ABD'deki merkeze geçecek, tüm uçuş boyunca Predatör uydu vasıtasıyla ABD'den kumanda edilecektir. Predatörün elde ettiği görüntüler önce ABD'ye gönderilecek, ardından Ankara'daki ' ABD karargâhına (ODS), oradan da görüntüler filtreledikten sonra Genelkurmay Başkanlığı Karargâhı'na iletilecektir. Predatörlerden hiçbir zaman canlı görüntü karargâha iletilmeyecektir.

- Hükümet'in, Taraf'ın haberinden sonra konudan haberi olmuştur. Dışişleri Bakanı Davutoğlu, bu haber üzerine 'Predatörlerin aldığı görüntülerin Türkiye'de ortak bir birim tarafından gerçek zamanlı olarak paylaşıldığı, güzergahın tamamen Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından belirlendiği, bu uçakların başka bir amaçla kullanılmasının söz konusu olmadığı ve Predatorlar konusunda ABD tarafından herhangi bir boşluk doğmayacağı konusunda gerekli garantilerin verildiği' yönünde açıklama yapmıştır.

- Hükümete yakın çevreler ve Dışişleri Bakanlığı'ndan görüşülen tüm yetkililer, bu konuda ABD ile gizli bir anlaşma yapıldığını söylemiştir."

iddialarını gündeme getirmiştir. Bu çerçevede;

1. Şu anda İncirlik Üssü'nde kaç Predatör bulunmaktadır? Bahse konu Predatorlar, hangi tarihlerde Üsse gelmiştir? Üsse gelişleri, Türk makamlarının bilgisi dahilinde mi gerçekleşmiştir? Bu konuda, Başbakan'ın ve Hükümet'in dahi bilgisinin olmadığı,

- Bakanlar Kurulu onayı olmadığı yönünde medyada yer alan haber ve yorumlarda gerçeklik payı var mıdır?
2. Predatörlerin İncirlik'te konuşlandırılmasının hukuki çerçevesi ve dayanakları nedir? Bir anlaşma imzalanmış mıdır? İmzalanmışsa, hangi tür bir anlaşmadır?
  3. Böyle bir anlaşma var ise; içeriği nedir, gizli midir ve gizli ise neden gizlidir? İçeriğinin TBMM üyeleri ile paylaşılması düşünülmekte midir? Anlaşma hangi tarihte imzalanmıştır, anlaşmanın altında Türkiye ve ABD tarafından kimlerin imzası bulunmaktadır?
  4. Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun, "bu talebin daha önce Türk ve ABD'li yetkililer arasında ele alındığını" belirterek "ABD tarafının bu konuda herhangi bir boşluk doğmayacağı hususunda gerekli garantileri verdiğini" açıklaması, hangi anlama gelmektedir, ne tür bir garantiden söz edilmektedir? Arada imzalanan bir anlaşma varsa, ABD'nin ayrıca bir garanti vermesine neden ihtiyaç duyulmuştur?
  5. ABD'nin İncirlik'te bilgimiz dahilinde olmayan Predatör ya da diğer silah ve savaş araç-gereçleri bulundurması mümkün müdür, böyle bir durum söz konusu mudur, denetimi yapılmakta mıdır, tespiti halinde yaptırım' nedir?
  6. Predatörlerin imkân ve kabiliyetlerinin tam olarak neler olduğu bilinmekte midir?
  7. Predatörler İncirlik'ten kalkış iznini hangi kurumdan alacaktır?
  8. Predatörlerin İncirlik'ten kalkışını takiben kumandanın NEVADA/ABD'deki merkeze geçeceği, tüm uçuş boyunca uydu vasıtasıyla ABD'den kumanda edileceği doğru mudur? Böylesi bir durumda, güzergahın Türkiye tarafından belirlenmesinin önemi ortadan kalkmayacak mıdır?
  9. Predatörün elde ettiği görüntülerin önce ABD'ye gönderileceği, ardından Ankara'daki ABD karargâhına (ODS), oradan da görüntüler filtrelendikten sonra Genelkurmay Başkanlığı Karargâhı'na iletileceği doğru mudur? Doğru olması halinde; görüntü aktarımında ABD'nin istediklerini verip, istediklerini saklaması gibi bir durumla karşılaşılmaz mı?
  10. Predatorların aktardığı görüntüler, üçüncü bir ülkeyle paylaşılacak mıdır? Anlaşma metninde bu konuyla ilgili bir hüküm yer almakta mıdır?
  11. Rota boyu radarlar tarafından takip edilebilmesi için, tüm uçuş boyu IFF (Identification Friend or Foe) yani Dost Düşman Tanıma sistemi açık olacak mıdır?
  12. Rota dışına çıkması (Türkiye içine yönelmesi veya üçüncü bir ülkeden görüntü alması) durumunda, Predatorun düşürülmesi dahil tüm yetki Türkiye'de midir? Rota dışına çıkılması veya anlaşmada belirtilen hususların çiğnenmesi durumunda uçuşların durdurulması yetkisi hangi kurumdadır?

13. Türkiye içindeki uçuş süresince Predatorların görüntü alma sistemlerinin (faydalı yüklerin) kapalı tutulması anlaşma metnine konulmuş mudur?
14. Predatorlar, Türk hava sahasında görüntü alacak mıdır? Eğer alacaksa bu görüntüler nerede hangi şekilde saklanacaktır?
15. Predatorların kumanda merkezinde ve görüntü aktardığı istasyonda yeteri kadar konusunda uzman Türk personel görevlendirilmiş midir?
16. İncirlik Üssü dışında başka, acil iniş durumu dahil, herhangi bir Hava Üssüne inişine müsaade verilmiş midir?
17. Predatorların bakımları sırasında, konusunda uzman Türk personelin İncirlik'te görevlendirilmesi yapılacak mıdır? Her türlü faaliyetlerinde gözlemci personel bulunacak mıdır?
18. Predatorların düşmesi durumunda doğacak zararların nasıl karşılanacağı açık olarak anlaşmada belirlenmiş midir?
19. Predatorlar hangi tarihe kadar İncirlik Üssü'nde kalacaktır? Türkiye istediği zaman anlaşmayı sonlandıracak mıdır?
20. 23 Kasım 2011'le ilk test uçuşuna başlayacak olan Predatorlar test uçuşları esnasında görüntü kaydı yapacak mıdır? Bu kayıtlar hangi şekilde muhafaza edilecektir? ABD de kayıtları tutacak mıdır?
21. Orta ve uzun vadede ABD'ye ait Predatorların Türkiye'ye satışı söz konusu mudur? Satışı ABD Kongresi'nin onayına tabi ise, alımı için de TBMM'den onay alınması düşünülmekte midir?
22. ABD ile 2007'den bu yana gündemde olan "Anlık İstihbarat Paylaşımı"nın verim değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapılmışsa, bu konuda kamuoyu ve TBMM üyelerinin bilgilendirilmesi düşünülmekte midir? Gerçek zamanlı görüntü aktarımı konusunda sorun yaşanmış mıdır? ABD ile aramızda teröristlerin faaliyetlerinin izlenmesini sağlayacak böyle önemli bir imkân varken, 2011 yaz ve sonbahar aylarında yoğunlaşan, çok sayıda şehit verdiğimiz PKK saldırılarının hiç biri; örneğin, 19 Ekim 2011 tarihinde Hakkari/Çukurca'da ayrı hedefe eş zamanlı saldırı yapabilen yüzlerce teröristin hazırlık faaliyetleri ve sınırı geçmeleri tespit edilememiş midir?
23. Malatya-Kürecik'e kurulacak "Füze Erken Uyarı Sistemi" ya da yaygın bilinen adıyla 'Füze Kalkanı', İncirlik'te ABD' ye ait Predatorların konuşlandırılması konusu ile birlikte ele alındığında her iki gelişmenin, ABD'nin etki alanına yansımaları, ülkemiz aleyhine istismara açık olan yönleri, milli güvenlik ve savunmamızda, sınır komşularımızla ilişkilerimizde ne gibi sorun ve zafiyetlere yol açabileceği konusu Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Bu konularda, TBMM üyelerinin bilgilendirilmesi düşünülmekte midir?

YANIT

Türkiye PKK'ya yönelik mücadelesinde ABD ile yakın işbirliği içinde bulunmakta olup, farklı şekillerde sürdürülen bu işbirliğinin önemli bir boyutunu istihbarat işbirliği teşkil etmektedir. Ülkemiz ve ABD arasında en üst siyasi düzeyde kararlaştırıldığı üzere, ABD 2007 yılından bu yana ülkemize PKK'yla mücadele alanında istihbarat desteği sağlamaktadır. ABD'ye ait İnsansız Hava Araçları (İHA) bu bağlamda PKK'yla mücadeleye yönelik olarak kuzey Irak üzerinde bizim talep ve önceliklerimiz doğrultusunda istihbarat toplamaktadır.

Yakın geçmişe kadar Irak'ta konuşlu İHA'lar tarafından sağlanan sözkonusu destek, ABD'nin Irak'taki askeri varlığını geri çekmesine bağlı olarak, 23 Kasım 2011 tarihi itibariyle İncirlik'ten sağlanmaktadır. Bu amaçla, ABD ve Türkiye arasında Kasım ayının başında bir Mutabakat Muhtırası (MM) imzalanmıştır. İçeriği itibariyle gizli olan bu MM, 244 sayılı Kanunun 6. Maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanmasının ardından yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla, bu hava araçları İncirlik'ten faaliyetlerini Hükümetimizin onayıyla yürütmektedir. Bir yıl süreyle geçerli olacak şekilde hazırlanan ve aksi yönde bildirimde bulunulmadığı takdirde, birer yıllığına otomatik şekilde uzatılması öngörülen Mutabakat Muhtırasının tek taraflı bildirimle sona erdirilmesi mümkündür.

İncirlik'te bu çerçevede ABD'ye ait dört adet Predator tipi silahsız İHA konuşlandırılmış durumdadır. İHA'lar münhasıran PKK'yla mücadeleye yönelik olarak kullanılmaktadır. Kuzey Irak'ta hangi bölgelerde istihbarat toplayacağı Türk makamlarının talebiyle belirlenmektedir. İHA'ların kuzey Irak'a intikal ederken Türkiye hava sahasında izleyecekleri rota, olağanüstü durumlarda takip edecekleri güzergah dahil olmak üzere, önceden tespit edilmiştir. Sözkonusu hava araçlarının toplayacağı görüntüler gerçek zamanlı olarak Türk askeri makamlarının da hazır bulunduğu merkezde izlenmektedir. Dolayısıyla, İHA'ların amaçları dışında kullanılmaları veya bilgimiz dışında herhangi bir görüntü toplamaları fiilen mümkün değildir. İHA'ların İncirlik'ten kalkış ve İncirlik'e iniş izinleri Türk makamlarının kontrol ve onayına tabidir. Uçuşları sırasında dost/düşman teşhis sistemleri açık olan İHA'ların seyirleri de radarlar tarafından izlenmektedir. Aynı şekilde, İHA'ların imkân ve kabiliyetleri hakkında da makamlarımız bilgi sahibi olup İHA'lar tarafından aktarılan görüntüler üçüncü bir ülkeyle paylaşılmayacaktır.

Diğer taraftan, İncirlik'te konuşlu ABD'ye ait bu yeteneklerin dışında, ABD'den ayrıca İHA satın alınması gündemimizdedir. Bu talebimizin karşılanması amacıyla ABD nezdinde girişimler devam etmektedir.

Öte yandan, NATO Lizbon Zirvesi'nde kabul edilen yeni Stratejik Konsept'e göre NATO'nun savunması ağırlıklı olarak caydırıcılığının kuvvetlendirilmesine dayanmaktadır. Bu da olası füze saldırıları dahil geniş bir yelpazedeki tehditlere karşı koyacak güçlü bir savunma sistemi geliştirilmesini gerektirmektedir.

Bu çerçevede, müttefik ülkeler halklarının, topraklarının ve birliklerinin korunmasına yönelik olarak bir NATO füze savunma sistemi geliştirilmesi kararı Lizbon Zirvesi'nde alınmıştır. Bu sistem, İttifakın mevcut imkanları temelinde ve Müttefiklerin katkılarıyla inşa

edilecektir ve tamamen savunma amaçlıdır. Sistemin herhangi bir ülkeye karşı kullanılması hedeflenmemektedir.

Kürecik'te konuşlandırılacak erken uyarı radarı, NATO füze savunma sisteminin bir unsurunu oluşturacaktır. Türkiye'nin NATO sistemi çerçevesinde bu unsura evsahipliği yapması NATO'nun yeni Stratejik Konsepti kapsamında geliştirilen sözkonusu savunma sistemine katkısını oluşturacak, NATO'nun savunma kapasitesini ve daha da önemlisi ulusal savunma sistemimizi güçlendirecektir.

Savunma amaçlı bu sisteme iştirak edilmesi ülkemizin güvenliği açısından katkı sağlayacak olup, küresel balistik füze tehdidinin önlenmesi amacıyla, füze savunması yeteneğinin geliştirilmesi ve caydırıcılığın kuvvetlendirilmesi yönünde bir Müttefik olarak ortaya koyduğumuz iradeyle de uyumludur.

Diğer taraftan, NATO füze savunma sistemi çerçevesinde bir erken uyarı radarına evsahipliği yapmamızın, terörle mücadele kapsamında ülkemizde insansız hava araçları konuşlandırılması konusuyla ilgisi bulunmamaktadır.